

Lukuliikkeen vanhempainilta-materiaali

***LUKUTAITO
ON MIELEN
SUPERVOIMA***

Mikä on Lukuliike?

- Lukuliike on hallitusohjelmaan kirjattu lukemisen kansanliike, joka haastaa kaikki mukaan edistämään lukemista ja lukutaitoa.
- Tuomme yhteen lukutaidon eteen työskenteleviä toimijoita ja pyrimme helpottamaan yhteistyötä eri tahojen välillä.
- Kiinnitämme huomiota lukemisen muuttuvaan luonteeseen ja yksi avaintemamme onkin *monilukutaito*.
- Tavoitteenamme on kiinnittää lapset ja nuoret osaksi yhteiskuntaa lukutaidon kautta.

https://www.youtube.com/watch?v=RwwR2nmM1E4&list=PLoNniL_jjNLGySU3NCqLMp_B35qfnkrV&index=2&t=0s

Keskustelu alkuun

Mitä teillä luetaan kotona?

Miksi luetaan? Miksi ei lueta?

Faktoja lukemisesta

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

1. Lukutaidon merkitys kasvaa, mutta taso heikkenee. (joka kymmenes peruskoululaisen lukutaito ei riitä toisen asteen opintoihin)
2. Suomella on edellytykset pysyä lukutaidon kärjessä
3. Kodin asenne lukemiseen on merkittävä jo ennen kouluikää
4. Ero tyttöjen ja poikien lukutaidon välillä suurempi kuin missään muussa OECD-maassa
5. Oman äidinkielen hallinta antaa pohjan maahanmuuttajien lukutaidolle
6. Peruskoulu ja kirjasto ehkäisevät lukutaidon eriarvoistumista
7. Lukutaito ehkäisee syrjäytymistä ("Kansainväliset tutkimukset osoittavat, että lapselle lukeminen vaikuttaa positiivisesti lapsen osaamiseen, koulumenestykseen, tunneälyyn ja sosiaalisiin kykyihin." EU-read-tutkimus)
8. Lukeminen edistää terveyttä ja hyvinvointia
9. Painettu kirja ei kuole – uudet tekstimuodot täydentävät toisiaan
10. Kirjailijavierailut ja lukukampanjat lisäävät lukuintoa

LÄHDE: Lukukeskus.fi + <https://lukuviikko.fi/5-faktaa-lasten-ja-nuorten-lukemisesta/>

Lukemiseen innostamisen ongelmia ja ratkaisuja

HAASTE 1. Et tiedä mitä kirjoja esitellä lapsellesi ja kaipaat lukuvinkkejä

Ratkaisu: Tutustu kirjastojen tarjoamiin materiaaleihin ja pyydä rohkeasti henkilökunnalta kirjavinkkejä. Lisäksi netistä löytyy laajasti kirjavinkkausta lapsille. Voi olla, että innostutte lapsen kanssa katsomaan yhdessä [kirjallisuutta käsitteleviä videoita](#) (Booktube)

Kirjavinkkejä lapsille ja nuorille

- [Sivupiiri -Kirjavinkkejä lapsille ja nuorille](#)
- [Lukemo - Lastenkirjaportaali, josta voi hakea kirjoja hakutoiminnoilla](#)

Kuva: Mysticsartdesign

HAASTE 2. Lapsi ei innostu lukemisesta, vaikka kuinka yrität tarjota lukemista

Ratkaisu: Älä luovuta! Et ole yksin!
Kokeile jos lapsi innostuisi kuuntelemaan äänikirjoja ja rohkaise häntä lukemaan esim. nettitekstejä, pelaamaan tarinallisia pelejä tai katsomaan videoita. Videostakin voi keskustella yhdessä ja avata sen merkityksiä. Tärkeintä on, että lapsi lukee jotain. Älä pidä puhelinta hirviönä. Ehkä Lukubingo tai yhteinen lukuhaaste voisi innostaa.

Lukuhaasteita lapsille

- [Pieni Helmet-lukuhaaste](#)
- [300 minuutin lukuhaaste](#)
- [Kirjakasvio](#)
- [Lukumatka Suomeen](#)
- [Erilaisia lukubingoja sarjakuvista someen ja satuihin](#)

HAASTE 3. Haluaisit lukea lapsen kanssa, mutta et ehdi

- Ratkaisu: Mikäli yhteisen lukuhetken viettäminen tuntuu kiireen keskellä vaikealta, mieti voisitko viedä lapsen esimerkiksi kirjastoon kuuntelemaan lukemista tai lapsille suunnattuun kirjallisuustapahtumaan?
- Myös äänikirja on hyvä ratkaisu. Huomioi, että lapsen ja vanhemman lukuhetket ovat erittäin tärkeitä myös lapsen lukemaan oppimisen jälkeen! Yhdessä lukeminen tarjoaa loistavan tilaisuuden olla yhdessä, keskustella ja kuulla, mitä lapsesi ajattelee. Lukeminen on myös vanhemmalle oiva tapa rentoutua. Lisää hyviä vinkkejä [tästä](#)

Kuva:Victoria Borodin

Vinkkejä ja materiaalia lukemisen tueksi

Lehtiä

- [Lastenkirjallisuuslehti Onnimanni](#)
- [Lukufilis -Nuorten verkkolehti kirjoista ja lukemisesta](#)
- [Digitaalisia lehtiä tarjoaa esim. eMagz monissa eri kirjastoissa](#)

Selkokirjoja

- Kirjastoissa selkokirjat löytyvät usein omasta hyllystään, mutta niitä kannattaa myös kysyä rohkeasti!
- [Tietoa selkokirjoista](#): www.selkokieli.fi

E-kirjoja ja äänikirjoja

- Esimerkiksi [Ellibs kirjastoissa](#)
- Bookbeat, Storytel

Pelejä

- [Ekapeli -harjoittele lukemista](#)
- [Aparaattisaari -tarinallinen oppimisympäristö](#)

Oppaita ja esitteitä

- [Luetaan yhdessä-esite](#)

Podcasteja vanhemmille ja lapsille

- [Lukutaidon lähteillä](#) (Oppimisen aalloilla-podcast) Miksi lasten lukutaidon tasosta on syytä olla huolissaan?
- Lapsen Maailma julkaisee [Kirjanmerkki-podcastia](#), jossa puheenvuoro lukemisesta ja kirjoista siirtyy lapsille ja nuorille. Mitä lapset ja nuoret lukevat?

Pitääkö olla huolissaan - lukutaidosta?

Tässä yksi malli käsitellä asiaa: järjestäkää leikkimielinen väittely **7 väittämää lasten ja nuorten lukemisesta: Pitääkö olla huolissaan?** Esimerkkiväitteet:

- Lapseni pärjää kiitettävästi koulussa, mutta ei lue kirjoja.
- Suomessa on maailman koulutetuimmat opettajat, mutta PISA-tulokset laskevat.
- Opettajat eivät jaksaa opettaa, koska aika menee oppilaiden kanssa painimiseen.
- Lapsethan kirjoittavat ja lukevat koko ajan somessa.
- Kaikki on niin vanhaa = opettaja, koulu, kirjat ja kaikki.
- Mun vanhemmat ei lue mitään!

(malli Lukuklaani-hankkeen väittely Educassa 26.1.2018)

Seuraa Lukuliikettä sosiaalisessa mediassa

- [Lukuliike Instagramissa](#)
- [Lukuliikkeen Facebook-sivut](#)
- [Lukuliikkeen Twitter](#)

Tilaa myös uutiskirje osoitteesta
bit.ly/lukuliikkeeseen

